

Anna Woltz

Vicky Janssen

Meisje van Mars

Amsterdam · Antwerpen · Em. Querido's Uitgeverij BV · 2011

Tip 1: Laat je niet bang maken

Toen ik net een paar weken mijn borsten had, liep ik in de stad met mijn nichtje. We kwamen langs een groepje jongens dat bij mij op school had gezeten, echt zo'n kliekje, en eentje zei: 'Kijk, daar loopt die homo.'

Dus ik liep naar hem toe.

'Wát zei jij?'

En als je dan voor ze staat, dan zeggen ze niks. Dan krijg je alleen van dat stomme gelach.

Dus ik zeg: 'Een homo? IK GELOOF NIET DAT EEN HOMO DIT HEEFT!'

En ik trok zo mijn trui en beha naar beneden. Mijn borsten waren net geopereerd, dus het stond allemaal zo strak als wat. Zoals het nu met beha staat, zo was het toen zonder beha.

Ik zeg: 'Volgens mij heeft een homo dit niet, hè!'

Die jongen stond echt met open mond.

Dus ik zeg: 'Ja, daar kijk je van op, hè?'

En toen liep ik weer door.

Het begon met de film van de kleine zeemeermin. Ik zag hem in de bioscoop. Ik was vier, en ik zat daar in het donker met mijn vader en mijn moeder en mijn zus. Ik vond het prachtig. Die meerminnenstaart. Dat lange, golvende haar. Toen het licht weer aan ging, lagen er allemaal stukjes popcorn op mijn trui. Ik voelde met mijn hand aan de stekeltjes op mijn hoofd – elk plukje haar hard van de gel – en zuchtte zo diep dat de stukjes popcorn wegvlogen. Ik wilde ook lang haar. Lange haren die konden wapperen en wuiven. Rood, zoals het haar van Ariël. Of pornoblond – maar ik was pas vier. Niet pornoblond dus. Goudblond.

Nee. Pas echt, *echt* is het begonnen toen ik *Splash* zag. Een heel oude film is dat, uit de jaren tachtig. Geen tekenfilm, maar een *echte mensen*film. Ik zag hem toen ik zes was. We waren op de camping. Mijn moeder had me verteld dat er een film met een zeemeermin op televisie kwam, en toen hebben we hem 's avonds samen gekeken: mijn moeder, mijn zus, een achterneefje en ik. In de caravan. Ik zat letterlijk met wijd open mond. Zo ongelooflijk mooi vond ik dat.

Daarna kon ik over niks anders meer praten: de hele dag was het *zeemeermin hier en staart daar*. Dat zei mijn vader jaren later nog tegen me: jij was als kind echt helemaal gek van zeemeerminnen. De hele dag had ik het over die film: hoe prachtig zeemeermin Madison wel niet was en wat voor mooie staart ze aanhad en als ik ging zwemmen, dan deed ik haar altijd na. Als ik in het water dook dan vergat ik mijn

zwarte Nike-zwembroek en mijn stekeltjeshaar en voelde ik me Madison.

Het verhaal van *Splash* was grappig, over een zeemeermin die verliefd wordt op een mens en voor iedereen geheim moet houden dat ze geen gewoon meisje is – maar daar ging het niet om. Het ging om de onderwaterbeelden. Die zijn gewoon schitterend. Hoe Madison daar diep in de zee zwemt met haar glanzende rode staart en die lange blonde haren. Zo sierlijk. Zo elegant. Half vrouw. Half vis.

Dat wilde ik ook. Ik wilde ook een zeemeermin zijn. En als dat niet kon, dan wilde ik gewoon een meisje zijn.

Mijn vader en moeder komen van een woonwagenkamp. Op het kamp stond hun hele familie: opa's, oma's, tantes, ooms, neefjes, nichtjes. Ze waren altijd samen. Maar toen mijn zus geboren werd, zijn mijn vader en moeder gaan wonen – in een huis gaan wonen, bedoel ik. In die tijd gingen meer mensen wonen. Vroeger in de wagens had je geen wc, geen douche – dat zat allemaal in de schuur. Vooral als je net getrouwd was, als je aan kinderen wilde beginnen, dan was dat niet zo handig.

Toen ik geboren werd, hadden we dus een huis, maar meestal waren we op reis. Tot mijn vijfde was onze glimmende caravan mijn echte huis. Een heel grote caravan was het, met een donkergroene voortent met plastic ramen en gebloemde gordijnen. Meestal reisden we door Duitsland: we trokken van camping naar camping en na een tijd kende ik al die campings net zo goed als andere kinderen hun achtertuin kennen. Ik wist de weg in elke campingsupermarkt, ik kende de paadjes om af te steken naar de speeltuin en ik wist precies welke douche nooit warm werd.

Ook op die campings waren we altijd met familie en bekenden. Mijn vader en de andere mannen werkten allemaal voor hetzelfde bedrijf – dat was het bedrijf van iemand die bij ons op het kamp had gestaan. Ze waren allemaal vertegenwoordiger. Ze reisden van stad naar stad en van winkel naar winkel om de producten van dat bedrijf te verkopen. Pannensets, bestekken – dat soort dingen.

Altijd als we op de camping stonden, was Rosanne er ook. Ze was bijna familie van ons en ik trok altijd met haar op. Ze was mijn beste vriendinnetje. Ze was iets jonger dan ik, maar we gingen op dezelfde tijden douchen en naar bed. Heel vaak waren onze moeders samen in het douchegebouw met ons, en soms, als de ene niet kon, dan hielp de ander ons allebei. Dan stonden we bij elkaar onder de douche.

Ik zie het nu weer voor me. Ik zie het douchegebouw en die douchecabines en ik ruik zelfs de geur – hoe het daarbinnen rook. De geur van riolering gemengd met schoonmaakmiddel. Zo'n typische douchegebouwenlucht.

Dan stonden we samen onder de douche – Rosanne twee en ik drie – en dan keek ik naar haar en dan keek ik naar mezelf, en dan zag ik dat zij geen piemeltje had en ik wel. En dan schaamde ik me. Want toen wist ik al: ik wil dat piemeltje niet. Dat is iets voor jongens.

Ik ruik het weer. De douchegebouwenlucht vermengt zich langzaam met de geur van Rosannes aardbeishampoo. Haar natte haar valt in sliertjes over haar schouders. Haar buik glimt van de zeep en daaronder, tussen haar benen, is het helemaal glad – en ik ben zo verschrikkelijk jaloers. Ik begrijp het niet helemaal; ik begrijp niet waar de plas dan uitkomt bij meisjes. Maar hoe het ook zit: ik wil ook zo'n lijf zonder piemel.

O, wat was ik vaak jaloers op Rosanne. Want zij mocht wel een trui van de kleine zeemeermin, en ik niet. Zij mocht wel jurkjes aan en staartjes in haar haren, en zij mocht wel een bikini dragen. En als ik ook zo'n prachtige zeemeerminnentrui wilde, of lange haren, dan zeiden mijn ouders: 'Evert! Je bent toch geen meisje? Dat is iets voor meisjes!'

Aan dat piemeltje kreeg ik dus een hekel. Daaraan kon

iedereen zien dat ik een jongen was – en dat wilde ik niet. Dat klopte niet. Ik heb altijd respect gehad voor mijn ouders. Als mijn vader of moeder ‘nee’ zei, dan was het ook nee. Ik droeg dus geen trui met Ariël erop. Mijn haar bleef kort. En ik wist heel goed dat ik een jongetje was, want dat vertelde iedereen me steeds weer opnieuw. En ik zag er dus uit als een jongen. Maar tegelijk wist ik: ik wil als de meisjes zijn.

Soms kon dat even. Dan speelde ik met Rosanne *De Gummiberen*. Dat was een heel oude tv-serie. Er zat een prinses in, die heette Clara, en een jongen, die heette Ewout. Ik was altijd Clara, en Rosanne was altijd Ewout. En als we dan aan het spelen waren en zij zei: ‘Nu wil ik een keertje Clara zijn,’ dan riep ik heel hard: ‘Oké, jij doet niet meer mee!’

Op de camping speelde ik altijd met de meisjes. Die deden dingen die ik leuk vond: ze hadden poppen en speelden prinsesje, terwijl de jongens alleen maar voetbalden en in bomen klommen. Daar vond ik niks aan. Soms speelden we allemaal samen, en dan gingen de jongens de meisjes achtervolgen. Ik hoorde natuurlijk bij de meisjes. Samen met Rosanne vloog ik over de camping, langs de schommels en de slagbomen en de vergeelde stukken gras en hijgend stormden we uiteindelijk onze voortent binnen.

‘De jongens gingen ons achtervolgen,’ riep ik opgewonden tegen mijn moeder. ‘Ze hadden ons bijna te pakken.’

‘De jongens?’ vroeg mijn moeder, en ze keek naar mijn korte broekje en mijn witte sportschoenen met klittenband en mijn korte stekeltjehaar – en ze zag een jongetje staan.

Voor de grap zeiden de volwassenen wel eens tegen mij: ja, en dan moet jij later met Rosanne trouwen! Als ze dat zeiden, dan kreeg ik het helemaal benauwd. Ik wilde dat niet. Ik wilde niet met Rosanne trouwen.

Zolang als ik me kan herinneren, weet ik dat ik van jongens houd. Als ik over later dacht, dan wilde ik gaan trouwen met een man. Ik zag mezelf, met een man erbij. Maar ik was dan het meisje. Begrijp je? Ik zag een meisje en een jongen voor me – en niet twee mannen. Zo zag ik het in mijn hoofd, en ik dacht dat het zo ook zou gebeuren.

Tip 2: Zo laat je dat ding verdwijnen

Deze manier ontdekte ik toen ik dertien was. Heel veel mensen vonden het te veel pijn doen – dat las ik dan weer op internet – maar het was wel DE manier om het weg te werken.

Kijk, bij een man komen de ballen uit bepaalde holtes. Vanuit die holtes dalen ze in naar de balzak. Maar je kunt ze ook terugduwen die holtes in. Als je dat de eerste keer doet, word je licht in je hoofd. Als meisje kun je je dat niet voorstellen, maar als man voelt het net alsof je in de ballen getrapt bent. Dus die ballen duw je naar binnen, en de rest trek je naar achteren. Dan doe je er een superstrak broekje overheen, en dan zie je helemaal niks meer.

In het begin doet het vreselijk pijn. Maar hoe strakker het broekje zit, hoe platter het is. Ik droeg altijd super, súperstrak ondergoed – vaak twee broekjes over elkaar. Soms zat mijn vel tussen het elastiek van mijn broekje en dat deed zóveel pijn... En als je naar de wc ging, dan moest je het allemaal uitklappen en weer terugklappen – huuuh. Drama. Continu pijn, en dat tussen je benen. Maar ik had het ervoor over.

Toen ik zes was, deden mijn ouders me op voetbal. Er moest een jongetje van me worden gemaakt. Ik kreeg voetbalschoenen en glimmende wedstrijdkleren en een nieuw trainingspak, maar ik vond het vreselijk. Elke keer als ik het veld op liep, kreeg ik zo'n beklemmend gevoel... De noppen van mijn schoenen zogen zich vast in het zompige gras. Kippenvel stond op mijn benen. Mijn magere armen klemde ik om mijn buik, maar het lukte me niet om dat wanhopige gevoel weg te duwen.

Zaterdag moesten we wedstrijdvoetballen, en op woensdag trainen. Elke week weer. Mijn vader was de trainer, en ik wist dat hij trots wilde zijn. Maar het lukte niet. Ik was bang voor de bal, want de andere jongens traptten allemaal keihard. Dan riepen ze: 'Ja, daar komt-ie, pak 'm!' Maar ik dook weg als een meisje, want ik dacht: zo meteen krijg ik die bal tegen mijn hoofd.

Mijn vader zag alles. 'Je moet echt een keer naar Evert komen kijken,' zei hij tegen mijn moeder. 'Je gaat door de grond van het lachen; die staat te huppelen op het veld!' Maar mijn moeder kwam niet. Ze wilde niet door de grond gaan van het lachen.

Na de training ging iedereen douchen, behalve ik. Ik wilde me niet uitkleden met al die jongens erbij – en dat hoefde ook niet van mijn vader. Ik weet niet waarom hij het goed vond, dat ik als enige nooit douchte daar in het clubgebouw. Hij zei er niks over.

Onderling zullen mijn ouders echt wel over mij gepraat

hebben. Wat ze met me moesten. Ze maakten zich zorgen, dat weet ik zeker. Maar ze probeerden het te verdringen. En tegen mij zeiden ze niks. Dat lieten ze aan Sinterklaas over.

Sinterklaas kwam eind november naar de voetbalvereniging. Voor het eerst was het niet alleen de vereniging van mijn vader, maar ook die van mij. Het was raar om in gewone kleren langs het voetbalveld te lopen. Uit de luidsprekers kwamen sinterklaasliedjes en het was zo koud dat ik mijn adem kon zien. Ik hoopte dat ik een pakje met chocoladesigaretten zou krijgen. De rook had ik al.

De hele kantine stond vol met families toen ik samen met mijn vader, moeder en zus binnenkwam. Ik mocht bij de kleine kinderen helemaal vooraan zitten, vlak voor de versierde stoel. We waren uitgelaten en óp van de zenuwen: we schreeuwden en draaiden en duwden en één meisje begon al te huilen voordat er iets was gebeurd.

Toen Sinterklaas eindelijk binnenkwam, zong ik zo hard mogelijk mee met de anderen, maar halverwege moest ik stoppen. Zwarte Piet smeed grijnzend pepernoten naar ons toe en ik kon er niks aan doen: ik dook weg, net als op het veld.

Een voor een werden we naar voren geroepen. Sinterklaas had een microfoon, dus hij was voor iedereen te horen. Natuurlijk lag zijn grote boek op schoot. Wij kleintjes wisten niet dat hij stiekem voorlas van briefjes die de ouders van tevoren hadden ingevuld. Op die briefjes stond precies hoe elk kind toegesproken moest worden: bestraffend of juist vriendelijk.

Eindelijk riep Sinterklaas mijn naam.

‘Evert! Kom naar voren, jongen.’

Ik stond op. Onder mijn schoen voelde ik een pepernoot verpulveren tot gruis.

‘Evert Visser...’ De stem galmde door de microfoon. ‘Ik heb van mijn Pieten gehoord dat jij vaak met meisjesdingen speelt.’ De Sint schudde zijn hoofd. ‘Je speelt met barbies en je tekent prinsessen. Dat hoort toch niet, Evert? Je bent een jongetje!’

Achter mijn rug voelde ik de zaal verstillen. Iedereen hoorde wat Sinterklaas tegen mij zei. En iedereen wist: die van Jan en Adeliën, dat kind, die is anders.

Sinterklaas legde een zware hand op mijn schouder.

‘Zul je braaf zijn en voortaan met jongensdingen spelen? Beloof je dat, Evert?’

Ik dacht wanhopig aan barbies en zeemeerminnen en prinses Clara van *De Gummiberen*, maar ik knikte van ja. Ik kon niet anders. Het was Sinterklaas die het vroeg.

‘Mooi zo!’ zei de Sint, en hij sloeg een bladzijde van zijn boek om.

Het was vreselijk. Ik moest me omdraaien en teruglopen naar mijn plaats, terwijl iedereen naar me keek en de woorden van Sinterklaas nagalmden in mijn hoofd. Die man was bijna net zo belangrijk als God, en ik had hem iets beloofd wat ik helemaal niet kon volhouden.

Aan het einde van de middag kreeg ik niet eens chocoladesigaretten. Ik kreeg een stom rood autootje in een doosje. Ik heb het stiekem in een vuilcontainer gegooid.

Daarna, maanden en maanden lang, was ik bang om met meisjesdingen te spelen. Want stel je voor dat Zwarte Piet me zag. Ik geloofde heilig in Sinterklaas, en als hij zei dat het niet goed was wat ik deed, dan was het niet goed. Dus ik maakte me zorgen.

Dan ging ik bijvoorbeeld met mijn opa en oma bij kennissen op visite. Die mensen hadden een dochter die

iets ouder was dan ik, en zij had allemaal barbies. Tassen en tassen vol. Ik vond het helemaal geweldig. Maar na die keer in de voetbalkantine, durfde ik niet meer.

‘Opoe,’ zei ik bezorgd tegen oma, ‘dadelijk ziet Zwarte Piet dat ik met een barbie aan het spelen ben!’

Maar opoe was anders dan mijn ouders. Makkelijker. Zij dacht altijd: gewoon laten gaan. Van haar mocht ik best met poppen spelen – als ik maar niks aan mijn moeder vertelde.

Dus opoe streek haar beige rok glad en schudde haar hoofd met de geblondeerde krullen. ‘Ach nee, Eev. De gordijnen zitten dicht. Zwarte Piet kan niet naar binnen kijken.’

Bij opoe had ik meer vrijheid dan thuis, en in de kleuterklas was dat ook zo. Op de eerste schooldag werd ik aan een tafeltje gezet naast een jongetje met een pleister op één oog, en meteen had ik de poppenhoek in de gaten.

Een hele tijd heb ik er alleen naar gekeken. Het jongetje naast me was een raket aan het tekenen met vuur en zwarte krassen eromheen, en hij vond dat ik een ruimteschip moest maken, want dan konden we onze tekeningen naast elkaar ophangen. Maar ik staarde naar de poppenhoek. Boven het houten wandje zag ik twee meisjeshoofden bewegen. Ze lachten, en soms deden ze de voordeur even open, zodat ik naar binnen kon kijken.

Het duurde twee dagen en vijf raketten voordat ik erachter kwam dat ook jóngetjes in de poppenhoek mochten spelen. Zo bijzonder vond ik dat... Ik had gedacht dat de juffrouw het niet goed zou vinden. Ik had gedacht dat zij net als mijn ouders was.

Maar het mocht, en de eerste keer dat ik in de poppenhoek speelde, was ik dolgelukkig. Alle kinderen zagen nu mijn hoofd boven het houten wandje bewegen, en

ik weet zeker dat ik straalde. Echt, ik voelde me thuis. En natuurlijk was ik de baas.

Bij het vadertje en moedertje spelen, was ik mama. Altijd. Ik vond er niks aan om de vader te zijn. Maar moeder zijn, dat was geweldig. Er was een klein fornuis met houten pannetjes en een rode tafel met stoeltjes eromheen. Aan een spijker hingen een plastic stoffer en een blik met een barst erin. Als moeder was ik de hele dag aan het koken en schoonmaken en soms mopperde ik op vader: dat hij te veel bier dronk en te laat thuiskwam – want zo hoorde dat.

Als ik met een meisje in de poppenhoek was, dan zorgde ik ervoor dat we iets anders speelden. Want anders wilde zij natuurlijk mama zijn. Zo regelde ik dat: met een jongen speelde ik vadertje en moedertje, en met een meisje bepaalde ik dat we iets speelden waarin meerdere meisjes voorkwamen. Pippi Langkous bijvoorbeeld, of Vrouwtje Theelepel. Natuurlijk was ik altijd de hoofdpersoon.

Heerlijk vond ik het in de kleuterklas. De hele dag mocht ik spelen in de poppenhoek en prinsessen en zeemeerminnen tekenen – want dat ruimteschip kwam er nooit. Het was een uitlaatklep. Op de basisschool heb ik het nooit moeilijk gehad – echt totaal niet. Heel soms zei iemand ‘meisje, meisje’ tegen me, maar daar maakte ik me niet druk over. Iedereen wist dat ik meisjesachtig was, maar ze kenden me al zo lang – dat was gewoon zo. Ze wisten niet beter.

Meestal vertelde ik niks aan mijn ouders over school, maar soms vroegen ze ernaar. Ik zei een keer dat ik in de poppenhoek had gespeeld, en toen vroeg mijn moeder: ‘Maar zei je dan niet dat je dat niet wilde?’

‘Nee,’ antwoordde ik. Toen werd er niet meer over gepraat.